
Afreportering for aftagerpanelet ved Det Kongelige Akademi - Konservering 2021

Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering
Philip de Langes Allé 10, 1435 København K

Aftagerpanelet for Det Kongelige Akademi - Konservering 2021 består af

- Formand Louise Jacobsen, Museumschef, København Museum
- Andreas Grinde, Samlingschef, De Danske Kongers Kronologiske Samling Rosenborg og Amalienborg.
- Elisabeth Gram Christensen, General Manager, Fine Art, Møbeltransport Danmark
- Bo Skaarup, Museumsdirektør, Naturhistorisk Museum Aarhus
- Dagmar Warming, Direktør, Ribe Kunstmuseum
- Eva Bøje Nielsen, Chef for Bevaringsafdelingen for Bygning og Inventar på Nationalmuseet

Aftagerpanelets medlemmer skal med deres forskellige profiler afspejle det arbejdsmarked konserveringsuddannelsen uddanner dimittender til.

Dagmar Warming udtrådte af aftagerpanelet i sensommeren 2021 grundet pension fra sit virke på Ribe Kunstmuseum. En stor tak for god sparring og input gennem årene skal lyde fra hele panelet.

Som nyt medlem af aftagerpanelet er Eva Bøje Nielsen budt velkommen. Eva Bøje Nielsen er chef for Bevaringsafdelingen for Bygning og Inventar på Nationalmuseet og repræsenterer dermed landets største aftager af dimittender fra Det Kongelige Akademi's konserveringsuddannelse.

I 2021 er afholdt fire møder i aftagerpanelet. Tre af møderne er afholdt på zoom, mens årets fysiske møde blev kombineret med en rundvisning i uddannelsens kommende lokationer og flere af Holmens øvrige værksteder.

Foruden de fire møder er aftagerpanelet indbudt til og har deltaget i to strategiworkshops om scenarier og udvikling af strategi for 2022 – 2026 for Det Kongelige Akademi's fremtid sammen med Det Kongelige Akademi's øvrige aftagerpaneler.

Aftagerpanelet har i 2021 haft tre fokusområder

- 1. uddannelsens udvikling**
- 2. forskning**
- 3. generationsskifte**

Nedenfor følger en afreportering af de tre fokusområder, de mange emner, der er vendt i aftagerpanelets regi i 2021 under hvert fokusområde, samt panelets anbefalinger for hvert område.

1. Uddannelsens udvikling

Synlighed og outreach, tydelig skelning mellem bachelor- og kandidatuddannelsens niveauer, trivsel på instituttet m.m.

Konservatorfagligheden brugt i andre sammenhænge og programmer for de to programmer med optag i 2021

Formål: Få et indblik i arbejdsmarkedet samt programmernes indhold efter nedlukning af en af Instituttets fem programmer.

Gennem året har aftagerpanelet haft flere eksterne oplægsholdere, der på hver deres måde har været med til at perspektivere aftagerfeltet. Således holdt Signe Buccarella Hedegaard, 1 ud af 5 konservatorer ansat ved National ID Center under Udlændinge- og Integrationsministeriet, oplæg om hendes arbejde ved årets første møde. Også Cecil Krarup Andersen og Arne Redsted Rasmussen, programansvarlige fra Det Kongelige Akademi - Konservering fortalte om uddannelsesindhold for de to programmer - kunstkonsvering samt naturhistorisk konservering med optag i 2021. Generelt for begge programmer indhold har været et øget fokus på præventiv konservering, at bacheloruddannelsen skal give flere generelle kompetencer, en bredere og mere kompleks materialeforståelse, et bedre studiemiljø med større optag, indførelse af praktik, fortsat fokus på forskning som indgår i undervisningen (og kontakt mellem de studerende og forskere/forskningsinstitutioner) og at indlejre moduler på de øvrige bachelorprogrammer efter monumentalprogrammets nedlæggelse. Fra aftagerpanelet blev det i denne dialog bl.a. bemærket, at brug af den nyeste teknologi og øget integrering af forskellige analysemetoder er højt værdsat hos aftagerne, ikke mindst den digitale dokumentation, at praktik for bachelorerne er en god måde at skabe nye relationer og netværk på, samt at lære at samarbejde med forskellige faggrupper, og at skrivetræning, forstå og publicere videnskabelige artikler er af høj værdi, så de studerende er klar til at formidle til en bred målgruppe.

Praktik:

Modtagelsen af obligatorisk praktikordning på bacheloruddannelsen har været en stor succes, hvor alle studerende har fået praktikpladser i ind- og udland fx i Helsinki, Oslo, Kiruna og Bulgarien. I 2022 evalueres processen for at ansøge praktikophold, og hvorvidt ansøgningsprocessen til praktik skal planlægges anderledes. Derudover evalueres i hvilken grad de studerende har fået styrket deres kompetencer i praksis samt opnået kendskab til arbejdet på en arbejdsplads og dens forretningsgange og organisationsstruktur. Aftagerpanelets anbefaler, at konserveringsuddannelsen fortsætter sin udvikling med at matche omgivelsernes og aftagernes behov i dimittendernes kompetenceprofil, hvor den stærke faglige profil fortsat suppleres med generiske kompetencer og mere digital og teknologisk viden. Aftagerpanelet ønsker fortsat at hente interne og eksterne oplægsholdere ind som sparring. Aftagerpanelet ser frem til at indgå i diskussioner om praktikevalueringen.

Formidling

Formål: Sikre synlighed af uddannelsen.

Uddannelsen har et ønske om at udbrede kendskabet til uddannelsen og forskningen. I efteråret 2021 var Institut for Konservering således vært dels med i KulturNatten med ca. 300 besøgende mod tidligere ca. 100 besøgende, dels præsenteret med fem kandidatspecialer til Organisationen af Danske Museer (ODM) Orienteringsmøde i november og ugen efter vært ved formatet "ØI & Forskning" med tiltrædelsesforelæsning af Instituttets nye adjungerede professor - en forelæsning, der blev streamet, lægges på hjemmesiden og dermed kan nås af en meget større målgruppe.

Aftagerpanelet anbefaler et fortsat arbejde med synlighed og åbenhed omkring uddannelsen og anbefaler at der arbejdes videre med at nå ud til en større målgruppe både fagfæller og alm. interesserede.

Ny grundfortælling om konserveringsuddannelsen og bevaringsforsknings samfundsrelevans

Formål: Sikre fælles identitetsgrundlag, så faget kan spille ind i brede samfundskontekster. Konserveringsuddannelsen har skabt en ny grundfortælling med udgangspunkt i UNESCOs konvention om verdensarv samt FNs verdensmål, hvilke også skaber afsættet for hele Det Kongelige Akademis uddannelser og forskning.

Grundfortællingen omhandler instituttets hovedmål om at undervise og forske i bevaring af natur- og kulturarv, og opstiller den største udfordring i nyere tid, klimaforandringerne, som et særligt fokusområde. Den forskningsbaserede uddannelse beskrives med det internationale forskningsmiljø på Institut for Konservering, de mange fagfelter indenfor teknologi, humaniora og naturvidenskab, de studerende stifter bekendtskab med på såvel bachelor som kandidatniveau og fortællingen kortlægger også fagets mangefacetterede jobmuligheder.

Grundfortællingen er fremlagt og debatteret i flere fora som f.eks. Institutforsamlingen og i aftagerpanelet, og arbejdes videre med også i det kommende år.

Aftagerpanelet anbefaler et fortsat arbejde med synlighed og åbenhed omkring uddannelsen og anbefaler at der arbejdes videre med at nå ud til en større målgruppe både fagfæller og alm. interesserede.

COVID-19

Formål: Få et indblik i, hvordan kvaliteten og trivslen på uddannelsen sikres trods restriktionerne. Igen i 2021 spiller COVID-19 pandemien en rolle i såvel afvikling af undervisning og eksamener som øvrigt administrations- og udviklingsarbejde. Aftagerpanelet er løbende blevet orienteret om uddannelsens arbejde med at sikre indarbejdelsen af de gældende retningslinjer samt betydningen af disse for uddannelsen samt ansatte og elever.

Aftagerpanelet anbefaler et fortsat fokus på kvaliteten i uddannelsen, arbejds- og undervisningsmiljøet selv med restriktioner.

Optag og adgangskrav 2021

Formål: Vurdering af betydningen af adgangskrav samt justering af optag.

I 2021 er optaget til uddannelsen sket på programmerne naturhistorisk konservering og kunstkonservering. Der har ikke været optag på kandidatuddannelsen.

Med de studerende, der allerede var på uddannelsen, er der nu 80 studerende, hvilket lokalerne over sommeren er justeret til. Uddannelsen oplevede i sommeren 2021 at være den uddannelse i landet med det højeste karaktergennemsnit med 11,3, hvilket gav en del omtale i flere medier.

Aftagerpanelets anbefaler at fortsætte optag på konserveringsuddannelsen med både kvote 1 og kvote 2, men at der evalueres på om den nye type optag giver større diversitet blandt de studerende som ønsket og på sigt hjælper med at de studerende kan indgå på et bredere arbejdsmarked.

Dimittendledighed og uddannelsesredegørelsen

Formål: Følge udviklingen af uddannelsen tilpasset arbejdsmarkedet samt sikre kvaliteten og trivslen på Institutet. Dimittendledighed diskuteres årligt i aftagerpanelet. På Det Kongelige Akademi er der i nuværende strategiperiode gennemført et strategisk udviklingsprojekt om at nedsætte dimittendledighed, som bl.a. kortlægger, hvilke kompetencer de studerende skal kunne tilbyde arbejdsmarkedet og hvilke indsatser i form af outreach som bør afprøves for at mindske dimittendledigheden. Resultaterne af dette projekt fremlægges i aftagerpanelet i 2022. Dimittendledigheden indgår i konserveringsuddannelsens

uddannelsesredegørelsen. Det må understreges at ledigheden for konservatorer er lav, idet det bemærkes, at tallene skal ses i sammenhæng med en lav population og derfor kan virke høje, selvom det kun drejer sig om 1-4 ledige dimittender pr. år hen over en 10-årig periode. Efter 2 år på arbejdsmarkedet har konservatorer ca. 5% dimittendledighed på landsplan. Det Kongelige Akademis mål er en gennemsnitlig ledighedsprocent på max. +2% over det gennemsnitlige ledighedsniveau på landsplan.

Uddannelsesredegørelsen viser i øvrigt, at der er høj trivsel og tilfredshed blandt de studerende ift. kvaliteten af undervisningsniveauet, undervisningen opfattes som forskningsbaseret og indsatsen med pædagogikum til flere undervisere løfter niveauet.

Aftagerpanelet anerkender denne udvikling i trivsel, støtter op omkring kompetenceudvikling af underviserne på uddannelsen og ser frem til at få præsenteret og diskutere en handleplan for at modvirke dimittendledigheden.

Strategiworkshop og status på Det Kongelige Akademis strategi 2050

Formål: Vurdering af strategiens betydning for uddannelsen, og hvilke fokusområder vi skal sikre på uddannelsen.

Aftagerpanelet er sammen med Det Kongelige Akademi s øvrige aftagerpaneler inviteret med til strategiworkshops på Holmen om Det Kongelige Akademi s strategi 2050.

Ved årets sidste møde er Jeppe Debois Baandrup, projektleder for strategiprocesen, desuden inviteret med til at fortælle om processen og status for strategiarbejdet, der er kommet til at bygge på to antagelser:

- 1) Klimaforandringer, ændringer i planetens økosystemer, knaphed på naturressourcer og nye sociale vilkår, der vil kræve gentænkning af global produktion og levevis, som derfor kræver vækst ift. innovation og teknologiske løsninger.
- 2) Ændret arbejdsmarked og forandret arbejdspraksis og adfærd som følge af radikalt øget digitalisering og robotisering i samfundet.

Aftagerpanelet er enig i, at baren skal sættes højt, så der kan leveres forskningsbaserede løsninger, gerne i samarbejde med andre fagdiscipliner og med stor udsagnskraft. I dette arbejde pointerer aftagerpanelet, at det er vigtigt over de næste år at holde fokus på at fortsætte udviklingen af stærke fagmiljøer, herunder styrke dimittendernes kompetencer inden for systemiske løsninger, teknologi og bæredygtighed samt fokus på bæredygtighedsbegrebet og FN's verdensmål. I fagmiljøer skal forskningen styrkes, herunder bredden i forskningsmiljøer samt kvaliteten løftes på tværs af forskning med øget fonderarbejde. Udover dette skal der fra konserveringsuddannelsens side arbejdes med at øge kendskabet hos kandidaterne for de mange jobmuligheder på et bredere arbejdsmarked.

Aftagerpanelet har i øvrigt stor gavn af disse workshops og anbefaler om muligt flere samarbejder mellem aftagerpanelerne omkring relevante emner.

Alumne-netværk

Formål: Jf. strategien at se på hvordan fælles tværfaglige samarbejder etableres.

Aftagerpanelet drøftede om et alumne-netværk på Det Kongelige Akademi kan have interesse i fagmiljøet og om det vil være værd at etablere, hvis det er sammen med arkitektur og design uddannelserne. Et alumnenetværk på tværs af de tre uddannelser vil give mulighed for at drøfte andre emner/temaer og få et bredere indblik i erhvervslivet.

Aftagerpanelet anbefaler at skabe et alumnenetværk på tværs af de tre uddannelser, hvor ét succeskriterie kan være at udbrede kendskabet til konservatorfaget, hvilket vil være nemmere via et fælles netværk.

2. Forskning

Typen af forskning, betydningen af udflytning til Holmen og tværfaglige fagmiljøer m.m.

Forsknings Samarbejder

Formål: Definere mulige samarbejder.

Uddannelsen arbejder pt. på ph.d.-ansøgninger hos Danmarks Frie Forskningsråd. Herudover har flere forskere søgt forskningsansøgninger i samarbejde med internationale samarbejdspartnere.

Aftagerpanelet anbefaler, at forskningsarbejdet fokuseres over de næste år – med en strategi og en handlingsplan for ansøgninger og områder.

Flytning til Holmen

Formål: Samlokalisering af KADK med de synergier bl.a. i forhold til forsknings Samarbejder det giver samt vurdere hvilke værksteder og hermed forskningsområder, der skal etableres/prioriteres.

Institut for Konserverings medarbejdere er inddraget og sidder med i projektets brugergrupper, der har fokus på henholdsvis program behov, studie- og undervisningsfaciliteter, tekniske fællesfaciliteter og kontorer samt teknik- og drift (ventilation/klima). Dekan og campuschef er i dialog med BYGST (Bygningsstyrelsen), som er bygherre og står for projektet med forventet opstart af byggeri i 2022 og med indflytning i 2024. Der er sat en økonomisk ramme for etablering af bygningen på 90 mio. kr., hvor ventilationssystemet er det mest omkostningstunge. BYGST betaler kr. 60 mio. som bygningsfornyelse. Det Kongelige Akademi har merudgifter på kr.350.000 kr. pr. mdr. i husleje ift. det strategiske budget, hvor en tidligere dimensionering indregner løbende nedgang i m2.

Aftagerpanelet har ved et af årets fysiske møder besøgt administrations- og værkstedsfaciliteterne på campus Holmen, og kan se mange spændende samarbejdsrelationer og fordele ved sammenflytningen – også i forhold til afprøvning af nye metoder og teknologier, der kan være med til at sikre det fortsatte høje uddannelsesniveau, samt et større studiemiljø

Aftagerpanelet anbefaler, at konserveringsuddannelsen samlokaliseres på Holmen med arkitektur og designuddannelserne for at opnå synergi mellem de tre uddannelser både mht. teknologisk udstyr, vidensdeling og studiemiljø. Aftagerpanelet har nævnt vigtigheden af flere vigtige ressourcepersoner til at rådgive ind i projektet og også foreslået mulighed for finansiering af nyanskaffelser af analyseudstyr via f.eks. Novo Nordisk Fonden og Augustinus Fonden.

3. Generationsskifte

Formål: Sikre fastholdelse af kompetencer og relevante kompetencer fremadrettet mm.

Uddannelsen ønsker at bevare den høje faglighed. Dette gøres bl.a. ved at sikre et højt og bredt niveau af faglige kompetencer i vakante stillinger, justering af uddannelsen bl.a. med indførelse af praktik samt inspiration fra ind- og udland. Indenfor det grafiske og præventive konserveringsfelt er således slået en lektorstilling op med forventet start 1. februar 2022. Herudover har instituttet endnu en åben stilling, som slås op, når de nødvendige kompetencer og indholdet af uddannelserne er fastlagt.

Der planlægges sparringstur fra Kunstkonserverings programmet med fire konserveringsværksteder i Jylland og inspirationsbesøg hos forskellige udenlandske uddannelsesinstitutioner bl.a. Amsterdam.

Aftagerpanelet mener, at nye ansættelser ikke behøver have en forskerbaggrund, men i stedet også kan have erfaring fra erhvervslivet, og at medarbejderne søger inspiration fra konserveringsuddannelser i udlandet og hos aftagere i Danmark omkring det faglige niveau og i udviklingen af aktuelt uddannelsesindhold.

2. januar 2021, Louise Jacobsen, formand for aftagerpanelet for Det Kongelige Akademi – Konservering.